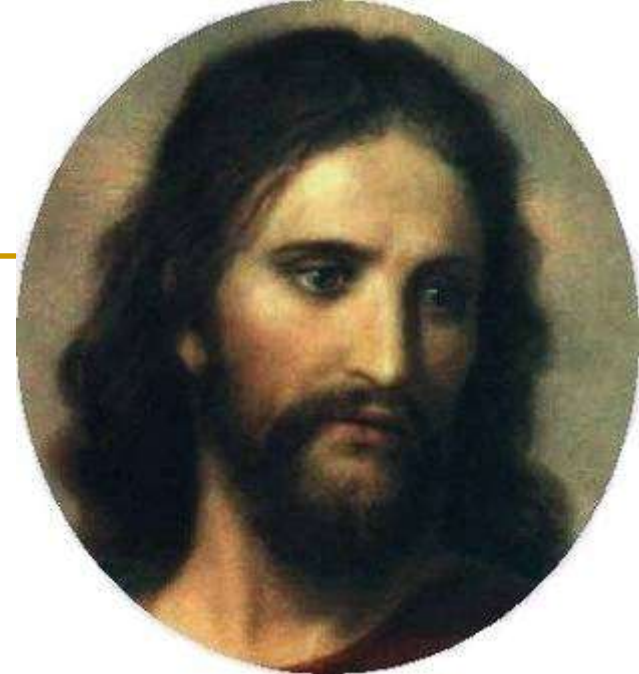

Isus Krist je lice Očeva milosrđa

Papa Franjo

Milosrdni Učitelj

**Biblijski uzori učitelja i
djelatnika u katoličkoj školi**

NKG – Zagreb, 9. travnja 2016.

p. Niko Bilić, SJ

amdg.eu

Pregled

- **Udžbenik je važan**
- **Gospodin poučava:**
 - **Jakovljev put do blagoslova**
 - **Živi susret s milosrđem**
- **Učitelji:**
 - **Mojsije i Jošua**
 -
- -

Udžbenik je važan

- Pismoznamac s najdubljom težnjom
- Učitelju, što mi je činiti? (Lk 10,25)
- Što piše, kako čitaš (26)
 - To čini (28), I ti čini tako (37)
- Ljubi Boga i bližnjega! (27)
 - Cjelovit program iz Pisma (Pnz 6,4)
- da iskuša (25); da se opravda (29)
provokator → *mudrac*
 - Sam čita u Zakonu (26)
 - Naučio što treba činiti (“Ljubi...!” 27)
 - Naučio tko je bližnji (37)

Životna škola praoca Jakova

**Milosrdni Bog
dariva blagoslov
Post 35,9-15**

Molitva na putu do brata (Post 32,10–13)

- Iskreno o osjećaju u 32,12:
- “Bojim se”, “šaka moga brata”
 - Premda s “dva tabora” (11)
 - Strah učenika (stres, vršnjaci)
 - Strah učitelja (učenici, roditelji)
- Razgovor: “ti si rekao” (10.13)
 - “Vrati se”

Pomirenje s bližnjim

- ❑ Molitveni napredak:
- ❑ kruha, ruha i siguran put za sebe (28,20)
- “majke, djeca” (32,12)
 - ❑ Božji odgovor:
- Boj s neznancem (32,25-31)
- Pomirenje: zagrljaj, poljubac (usp. Lk 15,20); obojica plaču (Post 33,4)
 - ❑ “kao da gledam lice Božje” (33,10)
- Ezav u Seir (33,16), Jakov u Sukot (17)
 - ❑ Bl. Alojzije – zagovornik; Papu vodi Duh Božji

Nova objava (35,9-15)

- Bog potvrđuje:
- Blagoslov (r. 9)-----*stvaranje!*
 - Ne prijevarom (Post 27), ni bitkom (Post 32)
- Novo *ime* (r. 10) -----*stvaranje!*
 - יִשְׂרָאֵל *jišra'el* “borit će se Bog”
 - Jakov daje ime: Bet-El (r. 15)
- Bog otkriva ime: El Šadaj (r. 11)
 - ⇔ “Ne smiješ me pitati!” (32,20)
- *ima moć okrenuti na dobro*
 - Metoda: Postupnost, ponavljanje

Kod kuće (Post 35)

- ❑ Bijeg pred bratom! (r. 1.7),
“dan moje tjeskobe” (r. 3)
- **sluša Božji glas: “Idi!” 35,1 (31,13)**
- ❑ Majčina dadilja umire (35,8)
- **“Budi plodan!” (35,11)**
- ❑ zajednica (crkva) naroda,
kraljevi (r. 11), zemlja (r. 12)
- **Gradi žrtvenik (r. 7; “načini!” r. 1)**
- ❑ odbacivanje lažnih bogova (35,2)
- **→ Ispunja zavjet: „Bit će moj Bog” (28,21)**
- **Prinosi žrtvu = pristanak (35,14)**
- ❑ Bog otaca (Abraham, Izak r. 12)

Moj duhovni zavičaj

- *Koliko sam “kod kuće”?*
 - *Koliko se osjećam ostvareno (u svojem zvanju)?*
- *Što Bog treba kod mene potvrditi?*
- *Tko sam ja Gospodinu?*
 - *Kojim me imenom zove?*

Mojsije u školi milosrđa

**Kako je Gospodin poučio
velikoga učitelja**

Izl 34,5-9

Objava Božjega srca

- Mojsije drugi put na gori (Izl 34,2)
- יהוה = milosrdan, milostiv, spor na srdžbu, bogat privrženostću i pouzdanostću (34,6)
 - revan Bog (14)
 - “ja sam koji jesam” (3,14)
- = “milostiv sam kome sam milostiv, smilovat ću se kome ću se smilovati” (33,19)
 - *Ponavljanje gradiva, conceptio expressior eiusdem realitatis*
- Čuva privrženost tisućama naraštaja (34,7)
 - *Nosi* (= oprašta) krivnju, prijestup, grijeh (7)

Pouka Mojsiju

- *Objavi mi svoje putove* (Izl 33,13)
- **razbio ploče!** (32,19; 34,2)
 - Razbjesnio se (32,19.22)
 - Kažnjeni “po Mojsijevoj riječi” (32,28)
- **Restrikcije:**
 - Pukotina u stijeni (33,22)
 - Ruka koja pokriva (22s)
 - Pogled s leđa (23) ⇔ sve izostavljene, nema ih
- **Gospodin se “spustio”** (34,5)

Plodovi

- “Mojsije smjesta pade na zemlju i pokloni se” (34,8)
- Hrabar zagovor i kajanje:
 - “pođi” (34,9) ⇔ “neću poći” (33,3)
 - “Oprosti nam *naše* grijehе, *naše* opačine” (34,9) ⇔ “VAŠ grijeh” (32,30)
- Nove ploče saveza (34,28)
- Koža na licu sjaji (34,29s.35)

Božje milosrđe i ja

- **Koja je svetinja u mom životu uništena?**
- **Kako postupam s krivnjom?**
- **Koliko poznajem Božju ljubav?**

Mojsije, Jošuin učitelj

Odgoj osobe

Od malih nogu (Izl 17,8-16)

- 1. *Mladi vojskovođa*
 - Prvi zadatak (9)?
- Odabire borce
 - Koliko traje boj (12)?
- Dugo – cijeli dan
 - Mojsijeva uloga (10-12)?
- Molitveno pokroviteljstvo
- u boju s Amalekom, (jd.! v13) – čiji boj (16b)?
 - Rat Gospodnji protiv Amaleka (16)
 - Korjenito suprotstavljanje (יהוה): “ja ću izbrisati” 14b)

Jošua u boju s Amalekom, Nicolas Poussin 1593/94 – 1665

Poslužitelj i molitelj (Izl)

- **2. Jedini s Mojsijem (24,13)**
 - Na svetoj gori – 40 dana i 40 noći
- **3. u šatoru sastanka (33,11)**
 - Mojsije povremeno, a Jošua?
 - Stalno
- **Koje dobi?**
 - Momak, “mali”
(נֶעָר *ná‘ar* usp. 1 Sam 3,
1 Kr 3,7; Jer 1,6s)

www.glencairmuseum.org

Izviđač (Br 13.14)

- Kakvu ulogu dobiva u Br 13,2?
 - Izvidjeti zemlju
- Kako se zove (16b usp. Pnz 32,44)
 - Hošea → Jošua – *što to znači?*
 - יהושע *j'hošu*^a ‘ Ἰησοῦς
- Prevrat (Br 14,4)?
 - “Natrag u Egipat”
- Jošua s Kalebom potresen (6): razdiru haljine
- Pred narodom (Br 14,7.9):
 - “dobra zemlja” (7)
 - ispravlja dezinformaciju: “zemlja proždire” (13,32)
 - “Ne bojte se!” (9) – ohrabruje zajednicu

Jošua čita zakon (Jš 8,30–35)

- **Knjiga Mojsijeva zakona (Jš 8,31, usp. 1,8)**
 - תורה *torâ* – Pouka/ “Upute” (od ירה *jarâ* usp. Izl 24,12)
- **Što Jošua čini u 8,32.34?**
 - Prepisuje (32 “ispiši” Pnz 27,8)
 - Čita (34)
- **u Obećanoj zemlji!**
- **Svi slušaju sve (33-35):**
- **Kanonski pristup tekstu koji stvara zajednicu**

Marc Chagall, Jošua čita riječi Zakona (1931-39), Biblija, ploča 47

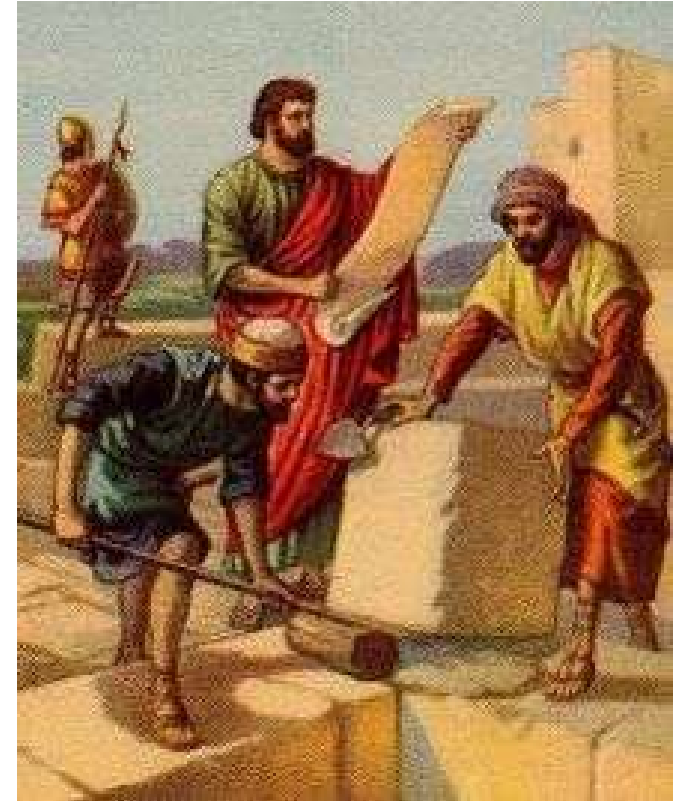
Nehemija

– učitelj zajednice

Nehemijina duhovna obnova

- **Krik naroda u Neh 5,1 “velika vika” (KS), “teške optužbe” (Š.)**
 - Ne zbog izgradnje i obrane (do Neh 4)
- **Postupak voditelja:**
- **Informiranje (2-5)**
 - Hrana za brojnu djecu (2; LXX: zalažemo)
 - Polja i vinogradi u zalog za hranu (3)
 - I za porez (4)
 - djeca – robovi “našoj braći” (5)
- **Emocija u 5,6?**
- **Ljutnja – “uskipio, uzavreo”**
 - obično problem, kao kod Kajina

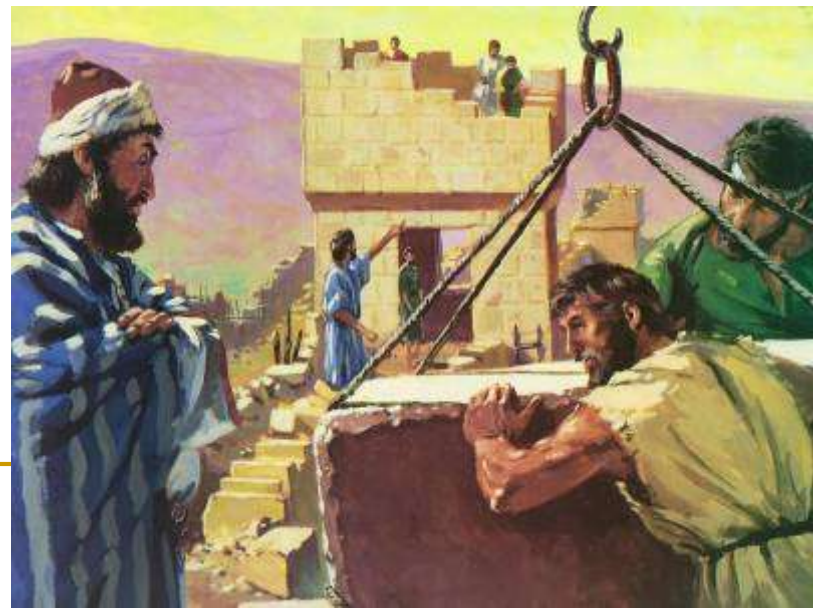
Odlučan vođa

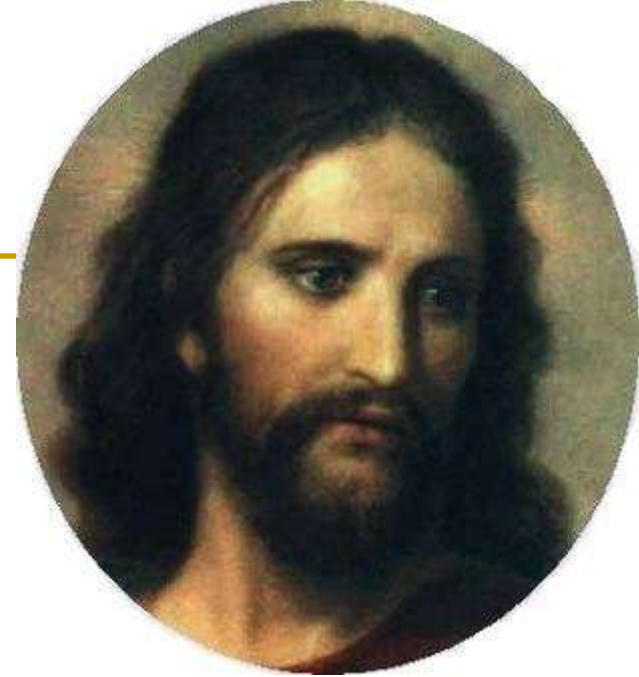
- “u sebi promislio” (KS), “odlučih” (Š.)
- = moje se srce *zakraljilo* nada mnom (מַלְאֵךְ *mālak*, ni.)
 - prosudba i prijekor vlastele u v7:
- “Lihvarite”
 - Izravna optužba u 5,8:
- “prodajete svoju braću”

Nehemijina uspješna metoda

- Temelj: Strah Božji (5,9)
- Nehemija primjer (15):
- Ja drukčije – zbog straha Božjega
 - Nehemijin postupak u 5,10.14.16s:
- Otpustio dugove (10)
- Odriče se namjesničke plaće (14)
- Sam radi (16)
- Hrani radnike (17)
- Zahtjev u (11):
- “Vratite!”
 - Rezultat u 12s:
- Spremnost: “Vratit ćemo”
- Prisega pred svećenicima
- Djelo: izvršenje (13)

Isus – Uskršli Učitelj

Kristova uskrsna pedagogija

Philippe de Champaigne, Magdalena pokornica,
Museum of fine Arts, Houston

Marija Magdalena i Isus

Sustavna Kristova pedagogija

Marija Magdalena i Isus

- Prva uskrsna žena:
“...ukaza se najprije Mariji Magdaleni” (Mk 16,9)
 - Ostala uz križ (Iv 19,25)
- A) oslobođenje od “sedam zloduha” – opsjednutost (Mk 16,9)
- B) posvećenje: slijedi Isusa od Galileje “pratila su ga i posluživale mu...” (15,41)
- C) razočaranje: promatra što se zbiva na Kalvariji (Mk 15,40)

Nije kraj

■ D) vjernost preko groba

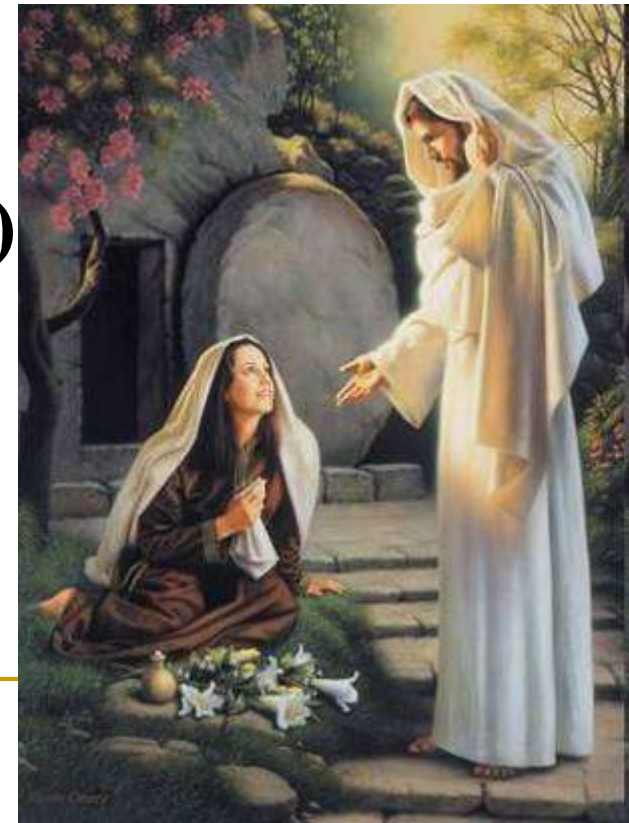
- “promatrahu kamo ga polažu” (Mk 15,47)
- Pomazanje: “kupiše miomirisa...” (16,1)
- “moj Gospodin” (Iv 20,13)

■ E) novo razočaranje

- “Uzeše Gospodina...” (Iv 20,2)
- “Ja ću ga uzeti” (r. 15)

■ F) prepoznavanje

- “Marijo!” (Iv 20,16)

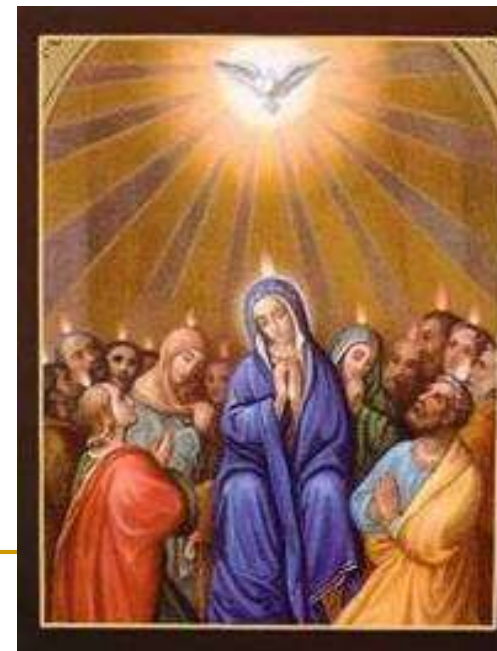
Nov početak

- **G) osamostaljenje**
 - “Ne zadržavaj se”
(Iv 20,17)
 - prva zna za uzašašće
(r. 17)

Uskršli Isus i Toma

- **Tomin uvjet = Kristov nalog**
- **Plodovi:**
- **Gdje je Toma u Iv 21,2 i Dj 1,13?**
- **U zajednici**
- **Kod čudesnoga ribolova (Iv 21,2)**
 - **odmah uz Petra**
 - **Inače u drugom dijelu popisa (Mt 10,3; Mk 3,18; Lk 6,15)**
- **U jednodušnoj postojanoj molitvi (Dj 1,13)**

Učitelj i njegov učenik

- *Šimune* (Iv 21,15.16.17) – ispočetka
- “Idi za mnom!” (Iv 21,19)
 - = Budi kao ja: Dobri pastir
 - Plodovi:
- 1. “Bog ga uskrisi” (Dj 2,24.32; 10,40)
- 2. “Razapeste ga” (Dj 2,23) – *konfrontacija*
- 3. *Nalog* u Dj 2,38? *Obraćanje* (usp. Mk 1,15)
 - *Svrha krštenja* (Dj 2,38)?
O čemu svjedoče *proroci* prema (10,43)?
- *Oproštenje grijeha*

Potpun uspjeh Kristove pedagogije

- Što Petar čini u Dj 9,40?
- *Uskrisuje* Tabitu u Jopi
 - Metoda u Dj 9,40s?
- a) Sve istjerao (usp. Mk 5,40)
 - Zapovijeda:
- b) “Ustani!” (usp. Mk 5,41)
- c) Pruža ruku (Dj 9,41)
 - Usp. primio je za ruku (Mt 5,41)
- Metoda uskrisenja Jairove kćeri (Mk 5,35-43)

Milosrdni kao Otac

■ Pouka u Lk 15

- Carinicima, grešnicima (15,1)
- Farizejima, pismoznancima (2)

■ **σπλαγχνίζομαι** [splanhnízomai] (20)

- Brižna majčinska ljubav koja čuva, hrani život
- Očevo *ganuće*, *sućut* – *unutarnja osobna motivacija*

■ Grijeih:

- Sin: “sagriješio sam” (19.21)
- Otac: “smrt”, “propast” (24.32)

Neverbalna i verbalna komunikacija

- Mlađi iz *daleke* zemlje (13)
- vidi ga dok je bio *daleko* (20)
- milosrđe (20), inicijativa (20.22):
- trk, zagrljaj, poljubac (20)
- obuća (22)
 - ⇔ “primi me kao najamnika” (19)
- Odgovor starijemu (31s):
 - “sinko” (31) ⇔ “služim ti” (29)
 - veselje i radost (32) ⇔ srdžba (28)

